

Finansdepartementet

103 33 Stockholm

Er referens/dnr: Fi2012/4241

2015-04-30

Remissvar

Skatteverkets promemoria Beskattningsdatabasen, bouppteckning och äktenskapsregister, bilaga till dnr 131 89000-15/113

Svenskt Näringsliv begränsar sitt remissvar till att avse förslaget att uppgifter som behövs i Skatteverkets förebyggande verksamhet inom skatteområdet ska få behandlas i beskattningsdatabasen.

Inställning

Svenskt Näringsliv avstyrker förslaget att i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet (SdbL) lägga in förebyggande verksamhet.

Skatteverkets förslag

I Skatteverkets promemoria föreslås att uppgifter som behövs i Skatteverkets förebyggande verksamhet inom skatteområdet ska få behandlas i beskattningsdatabasen.

Motivet till förslaget är att Skatteverket ska verka för att alla ska vilja göra rätt för sig och att det ska vara lätt att göra rätt och svårt att göra fel. Detta arbete sker bl.a. genom s.k. förebyggande verksamhet. Förebyggande verksamhet avser aktiviteter som förebygger behovet av en efterföljande kontroll. Det sägs vidare att det är viktigt att enskilda kan få tydliga besked från Skatteverket angående myndighetens syn på rättsläget i olika beskattningsituationer.

För att den förebyggande verksamheten ska kunna bedrivas på ett bra och effektivt sätt anser Skatteverket att det krävs ett förtydligande om att uppgifter kan behandlas

i beskattningsdatabasen. Detta behöver regleras tydligt i lagen. För att tydliggöra detta föreslår Skatteverket en ändring i 1 kap. 4 § SdbL avseende för vilka tillåtna ändamål som behandlingar får ske inom beskattningsdatabasen. Härutöver föreslås vidare att det görs en komplettering av bestämmelsen i 2 kap. 3 § SdbL avseende vilka uppgifter som får behandlas i beskattningsdatabasen. Skatteverket bedömer att det i båda bestämmelserna räcker med att ange att behandling får ske för, respektive att uppgifter får behandlas för, förebyggande verksamhet.

Slutligen gör Skatteverket en jämförelse med bestämmelserna om behandling av personuppgifter inom Kronofogdemyndighetens förebyggande verksamhet. Skatteverket hävdar att 2 kap. lagen (2001:184) om behandling av uppgifter i den verksamheten även gäller förebyggande arbete som ett av ändamålen med Kronofogdemyndighetens databaser. Härfter hänvisar Skatteverket till prop. 2010/11:78, s. 25 f. och tycks i det därpå följande indragna stycket citera vad som sägs i propositionen gällande Kronofogdemyndighetens förebyggande verksamhet.

Fördjupad dialog (samverkan)

År 2012 inledde Skatteverket arbetssättet fördjupad samverkan, numera omdöpt till fördjupad dialog, med avsikt att genom en särskild kontaktperson ha en löpande kommunikation med de största företagen.

Kritik har riktats mot det nya arbetssättet från flera håll bl.a. på grund av bristen på insyn och lagreglering när uppgörelser sker i slutna rum mellan Skatteverkets kontaktperson och företagets representanter. Kritiken har även gällt exempelvis att det behöver utredas om arbetssättet strider mot likabehandlingskravet i regeringsformens 1 kap. 9 §. Även frågan om ärenden och beslut som hanteras inom ramen för fördjupad dialog (samverkan) kan inordnas i förvaltningslagens regelverk har rests. Sekretessfrågan har i högsta grad varit oklar fram till dess Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) den 1 juli 2013 klargjorde rättsläget och konstaterade att den kontinuerliga rådgivning som Skatteverket lämnade i fördjupad samverkan saknar sekretesskydd.

Efter att HFD:s dom meddelades 2013 har således uppgifter i den fördjupade dialogen (samverkan) inte kommit att omfattas av sekretess. Självfallet har detta lett till att arbetssättet inte fungerat på sätt som varit avsett. Svenskt Näringsliv har därför upprepade gånger ställt frågan till Skatteverket hur man avser att gå vidare med detta, men inte fått något besked. En naturlig utgångspunkt anser Svenskt Näringsliv vara, för det fall Skatteverket önskar fortsätta fördjupad dialog (samverkan), att verket gör en framställan till Finansdepartementet om en utredning om arbetsformens förenlighet med gällande lagstiftning och för det fall lagändring behövs, utreda detta. Så har dock inte skett. Vad Svenskt Näringsliv förstår är det istället att genom förslaget i den nu aktuella promemorian lägga in "förebyggande verksamhet" i beskattningsdatabasen som problemet avses få sin lösning.

Som framgår ovan omfattas inte kontinuerlig rådgivning i form av fördjupad dialog (samverkan) av sekretess. Detta framgår motsatsvis av 27 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL. Det framgår även av p. 1, första stycket nämnda paragraf, att förande av eller uttag ur beskattningsdatabasen däremot omfattas av sekretess. Genomförs den lagändring som Skatteverket nu föreslår vad gäller förebyggande verksamhet kommer således uppgifter rörande fördjupad dialog (samverkan) att sekretessbeläggas – inte genom ändring av sekretessreglerna utan genom att bakvägen föras in i beskattningsdatabasen.

Synpunkter på Skatteverkets förslag – förebyggande verksamhet

Skatteverket föreslår således att såväl tillåtna ändamål som vilka uppgifter som får behandlas i beskattningsdatabasen ska utvidgas till att omfatta *förebyggande verksamhet*. Som jämförelse åberopar verket behandling av personuppgifter inom Kronofogdemyndighetens förebyggande verksamhet.

Svenskt Näringsliv anser att med den ändring av ändamålet och vilka uppgifter som får tas in i beskattningsdatabasen som Skatteverket föreslår kommer det inte att finnas några gränser över huvud taget för den registrering Skatteverket kan komma att göra. Konsekvenserna av detta är helt enkelt inte överblickbara.

Den jämförelse Skatteverket gör med Kronofogdemyndighetens bestämmelser om behandling av personuppgifter inom Kronofogdemyndighetens verksamhet är enligt Svenskt Näringsliv direkt vilseledande.

Först och främst handlar det inte om förebyggande verksamhet hos Kronofogdemyndigheten såsom Skatteverket påstår utan om *förebyggande av överskuldsättning*. En mycket viktig skillnad är också att hos Kronofogdemyndigheten är det enbart fråga om att ändamålet får omfatta förebyggande av överskuldsättning och *inte* såsom Skatteverket föreslår även ändring av *vilka uppgifter som får tas in i registret*.

Av förarbetena till lagen om Kronofogdemyndighetens dataregister (prop. 2010/11:78 s. 26) framgår att regeringen uttalat att den formulering, som föreslagits i den promemoria som föregick lagförslaget, var alltför vidlyftigt och missvisande. Formuleringen lydde: *verksamhet för att förebygga skuldsättning*. Regeringen föreslog istället en inskränkning till *förebyggande av överskuldsättning*.

Regeringen uttalade vidare att det är väsentligt att tydligt reglera vilka uppgifter som får behandlas med det nya ändamålet. Någon lagändring föreslogs inte i det avseendet. Som framgår av lagtexten i 2 kap. 5 § Kronofogdemyndighetens databaser är det mycket konkreta uppgifter som får behandlas i databasen – på jämförbart sätt med vad som hittills gällt i beskattningsdatabasen. Att såsom Skatteverket föreslår lägga in förebyggande verksamhet bland uppgifter som får behandlas framstår som mycket främmande i sammanhanget och skulle leda till oöverblickbara konsekvenser.

Som angetts ovan hänvisas i Skatteverkets promemoria till prop. 2010/11:78, s. 25 f. bl.a. genom ett stycke med indragen text som ger läsaren uppfattningen att vad som återges är citat ur propositionen. Så är dock inte fallet. Skatteverket har selektivt valt ut och omformulerat vissa meningar från propositionen för att passa verkets argumentation i promemorian – ett förfarande som måste anses både unikt och uppseendeväckande. Således anser Svenskt Näringsliv att Skatteverkets förslag inte kan läggas till grund för ändrad lagstiftning.

Svenskt Näringsliv

Krister Andersson